

Πληροφορίες: Δημήτρης Λογαράς

Αθήνα: 19.06.2025

Αρ. Πρωτ.: 685

ΠΡΟΣ: Καθηγητή Κυριάκο Αναστασιάδη, Πρύτανη Αριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

ΚΟΙΝ: «Πίνακας Αποδεκτών»

ΘΕΜΑ: «Γνώση ή αξιοπρέπεια; Κανένας φοιτητής με αναπηρία δεν πρέπει
να βρίσκεται αντιμέτωπος με αυτό το δίλημμα. Απαιτείται λύση
εδώ και τώρα!»

Αξιότιμε Κύριε Πρύτανη,

Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) -η οποία αποτελεί την τριτοβάθμια κοινωνική και συνδικαλιστική οργάνωση εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες και σπάνιες παθήσεις και των οικογενειών τους στη χώρα, και διά νόμου αναγνωρισμένο κοινωνικό εταίρο της Πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας και χρόνιας πάθησης- με την παρούσα επιστολή της εκφράζει την πλήρη υποστήριξή της προς τον φοιτητή του Τμήματος Θεάτρου της Σχολής Καλών Τεχνών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Γιώργο Τριανταφύλλου, ο οποίος με θάρρος και ελκικρίνεια κατέθεσε εγγράφως σε εσάς, με ανοιχτή επιστολή, και κοινοποίησε σε εμάς, τον Γολγοθά που περνά κατά τη διάρκεια των σπουδών του στο προαναφερθέν Τμήμα, όντας μέλος δύο ευάλωτων κοινωνικά ομάδων: των ατόμων με αναπηρία, καθώς έχει διαγνωστεί με σύνδρομο Asperger (αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας), και των φοιτητών από χαμηλά κοινωνικοοικονομικά στρώματα.

Η επιστολή του κυρίου Τριανταφύλλου αφορά ένα θεμελιώδες δικαίωμα: την ισότιμη πρόσβαση και την ανεμπόδιση φοίτηση των ατόμων με αναπηρία ή/και με χρόνιες και σπάνιες παθήσεις στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Πρόκειται για δικαίωμα που κατοχυρώνεται τόσο στο Σύνταγμα της χώρας (άρθρο 21 παρ. 6 και άρθρο 16 παρ. 4), όσο και στο άρθρο 24 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, την οποία η Ελλάδα κύρωσε με τον ν. 4074/2012, αναλαμβάνοντας την υποχρέωση εφαρμογής της σε εθνικό επίπεδο. Με βάση τις ανωτέρω συνταγματικές επιταγές και διεθνείς δεσμεύσεις, καθώς και το συναφές θεσμικό πλαίσιο που ακολουθεί, δεν μπορούμε να αποδεχτούμε ότι, το έτος 2025, ένας φοιτητής με αναπηρία σκέφτεται να εγκαταλείψει τις σπουδές του λόγω ελλিপύς υποστήριξης.

Η μαρτυρία του κυρίου Τριανταφύλλου φωτίζει με ενάργεια τα εμπόδια που στην πράξη αντιμετωπίζουν οι φοιτητές με αναπηρία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ενδεικτικά αναφέρονται: η απουσία προσαρμοσμένης διδασκαλίας και εναλλακτικού τρόπου εξέτασης βάσει των εξατομικευμένων αναγκών, η υποχρεωτική παρακολούθηση μαθημάτων σε συνθήκες που δεν είναι φιλικές προς τα άτομα με αισθητηριακή υπερευαισθησία, καθώς και η ανάγκη για επαναλαμβανόμενη γνωστοποίηση, σε κάθε εξάμηνο και προς κάθε διδάσκοντα, της φύσης της αναπηρίας του και των εύλογων προσαρμογών που χρειάζεται προκειμένου να συμμετέχει απρόσκοπτα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πρόκειται για ουσιώδεις ελλείψεις που πλήττουν την αξιοπρέπειά του, δεδομένου ότι δεν του παρέχουν το αναγκαίο πλαίσιο για να συμμετέχει ισότιμα στη μαθησιακή διαδικασία.

Τα εύλογα και συνάμα δίκαια αιτήματα που διατυπώνονται στην επιστολή του -όπως η σύσταση τμήματος υποστήριξης για φοιτητές με αναπηρία, η ευελιξία στην παρακολούθηση των μαθημάτων, η θεσμοθέτηση εναλλακτικών διαδικασιών εξέτασης, η δημιουργία μηχανισμών εξατομικευμένης υποστήριξης- στο μεγαλύτερο μέρος τους σχετίζονται με τις προβλέψεις του ν.4957/2022 «*Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις*», και ως εκ τούτου δεν θα έπρεπε να υφίστανται εάν ο νόμος εφαρμόζονταν στην πράξη.

Πιο συγκεκριμένα, στο άρθρο 109 του εν λόγω νόμου προβλέπεται η σύσταση σε κάθε Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) «*Μονάδας Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*» με αποστολή την εξασφάλιση της πλήρους συμμετοχής των μελών με αναπηρία της πανεπιστημιακής κοινότητας στο σύνολο των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και διοικητικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται από το Α.Ε.Ι. Μερικές από τις αρμοδιότητες της Μονάδας είναι: «*[...] δ) η υποστήριξη της πρόσβασης στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως με κατάλληλα προσβάσιμα συγγράμματα, εκπαιδευτικό υλικό και διερμηνεία, ε) η υποστήριξη εναλλακτικών μεθόδων εξέτασης των φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, ανάλογα με τις ανάγκες και τις εκπαιδευτικές δυνατότητές τους [...], η) η διασφάλιση της ηλεκτρονικής επικοινωνίας για την επίλυση διοικητικών θεμάτων ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, θ) η διασφάλιση και η διευκόλυνση της φυσικής πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία, ιδίως με την παροχή υπηρεσίας μεταφοράς και συνοδείας, ι) η ψυχοσυναισθηματική υποστήριξη και καθοδήγηση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, σε συνεργασία με το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης, ια) η συνεργασία με τους Συμβούλους Εκπαίδευσης για την υποστήριξη των φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες [...]*» (παρ. 2). Επίσης στο άρθρο 65 προβλέπεται ότι με τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Α.Ε.Ι. ρυθμίζονται «*γ. οι εναλλακτικές μέθοδοι για την αξιολόγηση φοιτητών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες*» (παρ. 4). Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την εφαρμογή της εν λόγω πρόβλεψης πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξατομικευμένες ανάγκες κάθε φοιτητή με αναπηρία.

Πέραν όμως των προαναφερθέντων, υπάρχουν και άλλα άρθρα που περιλαμβάνουν σημαντικές διατάξεις για τους φοιτητές με αναπηρία. Μεταξύ αυτών είναι το Άρθρο 76 «*Ανώτατη διάρκεια φοίτησης και μερική φοίτηση*», το Άρθρο 177 «*Πειθαρχικά παραπτώματα*», το Άρθρο 220 «*Επιτροπή Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και*

ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες», το Άρθρο 226 «Σχέδιο για την ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία και των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες» κ.λπ.

Ως τριτοβάθμια οργάνωση του αναπηρικού κινήματος έχουμε δώσει σκληρές και επίπονες μάχες για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της ανεμπόδιστης φοίτησης των ατόμων με αναπηρία στα Α.Ε.Ι. της χώρας, και συνακόλουθα για τη συμπερίληψη στον ν.4957/2022 συγκεκριμένων προστατευτικών διατάξεων. Είναι, επομένως, βαθύτατα απογοητευτικό, και ταυτόχρονα εξαιρετικά ανησυχητικό, να διαπιστώνουμε ότι οι ρυθμίσεις αυτές παραμένουν κενό γράμμα. Ακόμη πιο ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι πολλοί φοιτητές με αναπηρία, όπως προκύπτει από τα αιτήματα του κ. Τριανταφύλλου, δεν είναι καν ενήμεροι για τα δικαιώματά τους. Οι καλές προθέσεις μεμονωμένων διδασκόντων, όσο αξιέπαινες κι αν είναι, δεν μπορούν να αποτελούν δικαιολογία ούτε υποκατάστατο της υποχρέωσης των Α.Ε.Ι. να εφαρμόζουν πλήρως τον νόμο.

Βασιζόμενοι στην εμπειρία μας, που έχει δείξει ότι η ψήφιση νόμων χωρίς τους απαραίτητους μηχανισμούς παρακολούθησης της εφαρμογής οδηγεί είτε στην πλημμελή είτε στη μη εφαρμογή τους, με την υπ' αριθ. πρωτ. 219/19.02.2025 επιστολή μας προς τον τότε Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού, κ. Κ. Πιερρακάκη, η οποία κοινοποιήθηκε και στον τότε Γενικό Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης και νυν Υφυπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού, κ. Ν. Παπαϊωάννου, είχαμε αιτηθεί τη σύσταση Κεντρικής Επιτροπής Συντονισμού και Παρακολούθησης της εφαρμογής των διατάξεων του ν.4957/2022 που αφορούν στα άτομα με αναπηρία ή/και χρόνιες και σπάνιες παθήσεις, με αρμοδιότητα τη συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής τους, την αποτίμηση των αποτελεσμάτων τους, την εξεύρεση λύσεων σε τυχόν προβλήματα που παρουσιάζονται και την υποβολή προτάσεων για τη τροποποίηση/συμπλήρωσή τους. Προτείναμε η Επιτροπή να απαρτίζεται από εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων φορέων (Υπουργείο Παιδείας, Πρυτανικές Αρχές Α.Ε.Ι., ΕΘΑΑΕ κ.λπ.) και της Ε.Σ.Α.μεΑ. Δυστυχώς όμως, μέχρι σήμερα, η πρότασή μας δεν έχει γίνει αποδεκτή από το Υπουργείο. Επιπρόσθετα, μεταξύ άλλων, είχαμε προτείνει:

α) τη Στελέχωση των «Μονάδων Ισότιμης Πρόσβασης Ατόμων με Αναπηρία και Ατόμων με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες» με μόνιμο προσωπικό προκειμένου η λειτουργία τους, και ως εκ τούτου η παροχή των υπηρεσιών τους στους φοιτητές/τριες με αναπηρία ή/και χρόνιες και σπάνιες παθήσεις, να μην εξαρτάται από τις χρηματοδοτήσεις του ΕΣΠΑ, και β) την επιμόρφωση, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο της Ε.Σ.Α.μεΑ. («ΙΝ-ΕΣΑμεΑ»), του υφιστάμενου εκπαιδευτικού, διοικητικού και λοιπού προσωπικού των Α.Ε.Ι. στα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στον καθολικό σχεδιασμό, στην εξυπηρέτηση/αλληλεπίδραση με φοιτητές/τριες με αναπηρία.

Αξιότιμε Κύριε Πρύτανη,

Η επιστολή του κυρίου Τριανταφύλλου αποτελεί γροθιά στο στομάχι· φέρνει στο φως, με αφοπλιστική ειλικρίνεια, την ωμή πραγματικότητα. Όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς οφείλουν να διασφαλίσουν πως κανένας φοιτητής με αναπηρία δεν θα βρεθεί στη δυσάρεστη θέση να πρέπει να επιλέξει ανάμεσα στη γνώση και την αξιοπρέπεια.

Αιτούμαστε την άμεση άρση όλων των εμποδίων που αντιμετωπίζει ο κ. Τριανταφύλλου κατά τη διάρκεια των σπουδών του, καθώς και την παροχή σε αυτόν της αναγκαίας

υποστήριξης, όπως η ισχύουσα νομοθεσία ορίζει, προκειμένου να συνεχίσει απρόσκοπτα την εκπαιδευτική του πορεία, την οποία, είναι τραγική ειρωνεία, να ανακόπτει το ίδιο το Πανεπιστήμιο.

Παρακαλούμε όπως μας ενημερώσετε για τις ενέργειές σας.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ι. Βαρδακαστάνης

Β. Κούτσιανος

Συνημμένα: 2 (Φ) - Ανοιχτή επιστολή του Γ. Τριανταφύλλου

Πίνακας Αποδεκτών:

- Γραφείο Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού κας Σ. Ζαχαράκη
- κ. Χ.-Γ. Σκέρτσο, Υπουργό Επικρατείας-Συντονιστικό Μηχανισμό στην Κυβέρνηση του άρθρου 69 του ν.4488/2017
- κ. Ν. Παπαϊωάννου, Υφυπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων & Αθλητισμού
- Πρόεδρο και Μέλη Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων
- Πρόεδρο και Μέλη Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου-Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία της Βουλής των Ελλήνων
- κ. Δ. Μπουραντώνη, Γενικό Γραμματέα Ανώτατης Εκπαίδευσης
- κ. Γ. Τριανταφύλλου, Φοιτητή Τμήματος Θεάτρου Σχολής Καλών Τεχνών Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ενδιαφερόμενο)
- Οργανώσεις-Μέλη Ε.Σ.Α.με.Α. και Οργανώσεις -Μέλη αυτών

Προσβάσιμο αρχείο Microsoft Word (*.docx)

Το παρόν αρχείο ελέγχθηκε με το εργαλείο **Microsoft Accessibility Checker** και δε βρέθηκαν θέματα προσβασιμότητας. Τα άτομα με αναπηρία δε θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωσή του.

Ανοιχτή επιστολή στον Πρύτανη του ΑΠΘ και τον Υφυπουργό Παιδείας: Το ελληνικό πανεπιστήμιο δεν είναι συμπεριληπτικό για τα άτομα με αυτισμό.

- Γιώργος Τριανταφύλλου – Φοιτητής 8^{ου} εξαμήνου στη Θεάτρου του ΑΠΘ-
- Αποδέκτες : Κυριάκος Αναστασσιάδης – Πρύτανης ΑΠΘ, Νίκος Παπαιωάννου – Υφυπουργός Παιδείας και ΕΣΑΜΕΑ.

Γράφω αυτήν την επιστολή για να εκφράσω το πόσο έχω απαυδήσει απ’ το γεγονός ότι το να ανήκεις σε οιαδήποτε ευάλωτη κοινωνική ομάδα, είτε είναι αυτήν των χαμηλότερων οικονομικών στρωμάτων, είτε αυτήν των ΑΜΕΑ και να είσαι φοιτητής είναι εξαιρετικά επώδυνο. Ειδικά δε, όταν ανήκεις και στις δύο.

Έχω σκεφτεί να παρατήσω την σχολή μου, ουκ ολίγες φορές, και αυτό διότι είμαι άνθρωπος που όντας στο φάσμα του αυτισμού, η ψυχική μου υγεία είναι εύθραυστη – επικίνδυνα – και η υποδομή στο τμήμα που σπουδάζω ανύπαρκτη, σε σημείο να νιώθω πως έχω αποτύχει παταγωδώς, όχι επειδή εγώ κάνω κάτι λάθος, αλλά επειδή το πανεπιστήμιο δεν είναι σε θέση να με υποστηρίξει όσο θα έπρεπε – όσο και αν κάνουν υπεράνθρωπες προσπάθειες οι καθηγητές και Πρόεδρος του τμήματος μου .

Φανταστείτε τώρα, πως είναι να διαγιγνώσκεσαι με asperger, και να αντιμετωπίζεις ζητήματα υπερευαίσθησίας στο αισθητηριακό σου κέντρο, κάτι που σημαίνει ότι το παραμικρό ερέθισμα μπορεί να σου προκαλέσει σωματικό πόνο και αλλαγή διάθεσης. Λ.χ ήχος, φως, εκφράσεις προσώπου των άλλων ατόμων.

Και πως είναι να αναγκάζεσαι – σε ένα τμήμα που δεν είναι όπως αυτό της ιατρικής- να υποχρεούσαι να βρίσκεσαι σε μια αίθουσα με 50 άτομα, για θεωρητικά μαθήματα – τα λεγόμενα σεμινάρια – επειδή υποτίθεται ότι θα πρέπει να μάθεις να δουλεύεις ομαδικά. Έλα όμως που ως αυτιστικός , έχεις αυτό το ζήτημα – ότι δυσκολεύεσαι σε αυτό – και νιώθεις πως το διάβασμα των πανελληνίων, η προσπάθεια χρόνων, με καθηγητές όπως αυτοί της παράλληλης στήριξης στο σχολείο πήγε στράφι.

Πήγε στράφι γιατί αναγκάζομαι να εξηγώ σε πέντε καθηγητές ανά εξάμηνο τι μου συμβαίνει, να προσπαθούνε να με καταλάβουνε, αλλά να αναρωτιέμαι, γιατί να πρέπει να δώσω αναφορά καθώς το πανεπιστήμιο θα έπρεπε να μου δώσει την λύση.

Έχω ανάγκη από ατομική συμπερίληψη, κατανόηση, και υποστήριξη στην ύπαρξη ενός πλαισίου το οποίο θα δίνει οδηγίες σε όλους τους καθηγητές για το πώς θα συμπεριφέρονται στα αυτιστικά άτομα. Οι προφορικές εξετάσεις δεν αρκούνε, και δυστυχώς υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη για άτομα σαν εμένα ώστε να μπορούνε και να έχουν διαφορετικό τρόπο επικοινωνίας και εκπαίδευσης.

Και γιατί όχι, να μην υπάρξει και ένα σύστημα σαν αυτό της παράλληλης στήριξης στα πανεπιστήμια. Η οικονομική μου κατάσταση δεν μου επιτρέπει να πληρώσω κάποιον έξτρα άνθρωπο ώστε να με βοηθάει στην σχολή, για αυτό ζητάω από εσάς κύριε Υφυπουργέ και κύριε Πρύτανη να με βοηθήσετε ώστε να μην είναι η πάθηση μου και το οικονομικό μου υπόβαθρο λόγοι για να αφήσω την σχολή. Κάντε με σας παρακαλώ σε ένα τόσο σημαντικό ζήτημα να νιώσω ότι δεν είμαι μόνος.

Ζητώ λοιπόν:

1. Την συγκρότηση ενός τμήματος υποστήριξης ατόμων με αναπηρία, τόσο στο ΑΠΘ, όσο και σε όλα τα πανεπιστήμια.
2. Την κατάργηση των υποχρεωτικών παρουσιών για άτομα με αναπηρίες, ειδικά σε θεωρητικές κατευθύνσεις όπως αυτήν της Δραματολογίας, στη Θεάτρου ΑΠΘ, όπου και βρίσκομαι.
3. Την επίσης διαμόρφωση ενός πλαισίου για την εξεταστική, καθώς τα άτομα με αυτισμό συνήθως νοσούν και με άλλες ψυχιατρικές παθήσεις, όπως αγχώδης διαταραχή ή καταθλιπτικά συμπτώματα και το άγχος αυτό είναι επικίνδυνο για την υγεία τους.
4. Την θέσπιση παράλληλης στήριξης ή παράλληλου τμήματος που θα βρίσκεται κοντά σε άτομα με αναπτυξιακές αναπηρίες – αυτισμός κλπ – όπως η δική μου.
5. Μια αναλυτική συζήτηση με τον Πρύτανη ή τον Υφυπουργό, ώστε να εξηγήσω την κατάσταση και να βρούμε λύση.

Ευχαριστώ για την ανάγνωση

Γιώργος Τριανταφύλλου – Φοιτητής Θεάτρου ΑΠΘ